

AN ROINN OIDEACHAIS AGUS EOLAÍOCHTA

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2002

MATAMAITIC — GNÁTHLEIBHÉAL

PÁIPÉAR 2 (300 marc)

DÉ LUAIN, 10 MEITHEAMH — MAIDIN, 9.30 go dtí 12.00

Freagair **CÚIG CHEIST** as **Roinn A** agus ceist **AMHÁIN** as **Roinn B**.
Tá 50 marc ag dul do gach ceist.

RABHADH: Caillfear marcanna mura dtaispeántar gach obair riachtanach go soiléir.

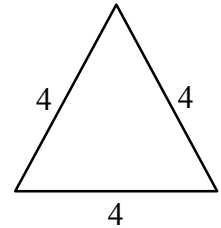

ROINN A
Freagair CÚIG cheist as an roinn seo.

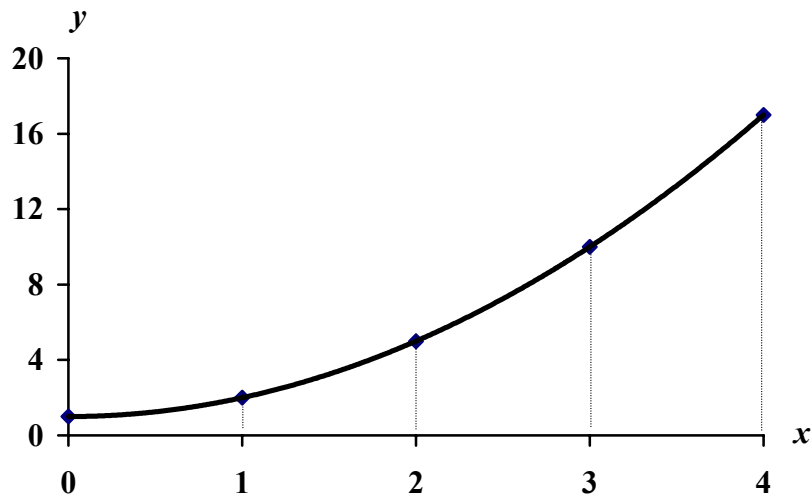
---

1. (a) Tá tomhas 4 aonad i ngach slios de thriantán comhshleasach. Ríomh achar an triantáin agus bíodh do fhreagra i bhfoirm surda.

Nóta: Achar triantáin = $\frac{1}{2} ab \sin C$.

- (b) Taispeántar sa léaráid an cuar $y = x^2 + 1$ sa bhfearann $0 \leq x \leq 4$.

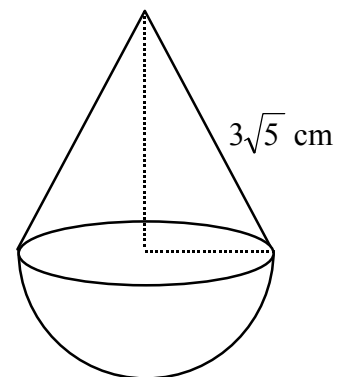
- (i) Déan an tábla a leanas a chóipeáil. Ansin, comhlánaigh é ag baint feidhme duit as cothromóid an chuais:

x	0	1	2	3	4
y					

- (ii) Uaidh sin, bain feidhm as Riail Simpson chun garluach a fháil ar an achar idir an cuar agus an ais- x .

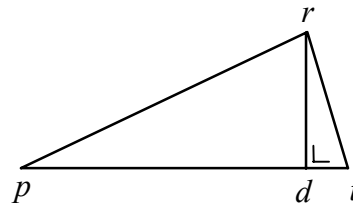
- (c) Tá solad i bhfoirm leathsféir ar a bhfuil cón suite, mar atá sa léaráid.

- (i) Is ionann le $18\pi \text{ cm}^3$ toirt an leathsféir. Faigh ga an leathsféir.
- (ii) Is ionann le $3\sqrt{5} \text{ cm}$ claonairde an chóin. Taispeáin gurb é 6 cm airde cheartingearach an chóin.
- (iii) Taispeáin gurb ionann toirt an chóin agus toirt an leathsféir.
- (iv) Déantar an solad seo a leá agus a athchumadh mar dhlúthshorcóir. Tá an sorcóir 9 cm ar airde. Ríomh a gha.

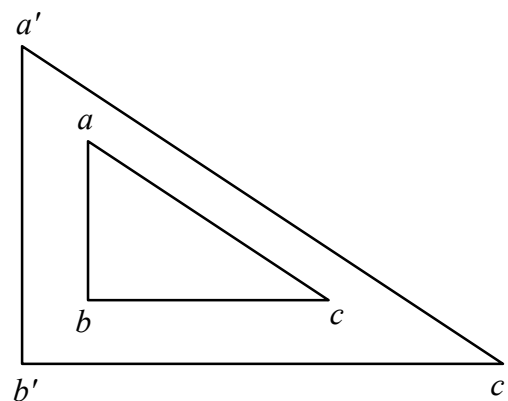
2. (a) Faigh comhordanáidí pointe trasnaithe na líne $4x + y = 5$ agus na líne $3x - 2y = 12$.
- (b) Is é $4x - 5y = -40$ cothromóid na líne L .
Dhá phointe iad $a(0,8)$ agus $b(-10,0)$.
- (i) Fíoraigh go bhfuil a agus b suite ar L .
- (ii) Cad é fána L ?
- (iii) Tá an líne K ingearach le L agus gabhann sí b . Faigh cothromóid K .
- (iv) Trasnaíonn K an ais- y ag an bpointe c . Faigh comhordanáidí c .
- (v) Pointe eile is ea d sa chaoi gur dronuilleog í $abcd$. Ríomh achar $abcd$.
- (vi) Faigh comhordanáidí d .
3. (a) Scríobh síos na comhordanáidí de thrí phointe ar bith a luíonn ar an gchiorcal gur cothromóid dó $x^2 + y^2 = 100$.
- (b) Is é $(x - 2)^2 + (y + 1)^2 = 8$ an chothromóid de chiorcal C .
- (i) Faigh na comhordanáidí den dá phointe ag a dtrasnaíonn C an ais- y .
- (ii) Faigh cothromóid an tadhlaí do C ag an bpointe $(4, 1)$.
- (c) Trí phointe iad $a(-5,1)$, $b(3,7)$ agus $c(9,-1)$.
- (i) Taispeáin gur dronuilleach é an triantán abc .
- (ii) Uaidh sin, faigh lár an chiorcail a ghabhann na pointí a , b agus c agus scríobh síos cothromóid an chiorcail.

4. (a) Is ionann le 30 cm^2 achar an triantáin rpt agus tá rd ingearach le pt .
Más fíor $|pt| = 12 \text{ cm}$, ríomh $|rd|$.

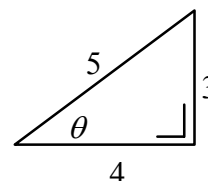

- (b) Má dhéanann trí líne chomhthreomhara idirlínte atá ar chomhfhad ar thrasnaí, cruthaigh go ndéanfaidh siad idirlínte a bheidh ar chomhfhad, freisin, ar thrasnaí ar bith eile.
- (c) Iomhá an triantáin abc is ea an triantán $a'b'c'$ faoi mhéadú.

- (i) Bain feidhm as tomhas chun fachtóir scála an mhéadaithe a fháil.
- (ii) Déan an léaráid a chóipeáil agus taispeáin conas lár an mhéadaithe a fháil.
- (iii) Déantar aonaid a thoghadh sa chaoi go bhfuil $|bc| = 8$ aonad. Cé mhéad de na haonaid sin atá ionann le $|b'c'|$?
- (iv) Más ionann le 84 aonad cearnach achar an triantáin $a'b'c'$, faigh achar an triantáin abc .

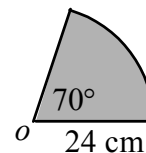

5. (a) Bain feidhm as an bhfaisnéis sa léaráid chun a taispeáint go bhfuil $\sin \theta + \cos \theta > \tan \theta$.

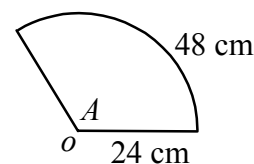

- (b) Ciorcal ar lár dó o , tá a gha cothrom le 24 cm.

- (i) Ríomh achar teascóige a bhfuil 70° ag o .
Glac le $\pi = \frac{22}{7}$.

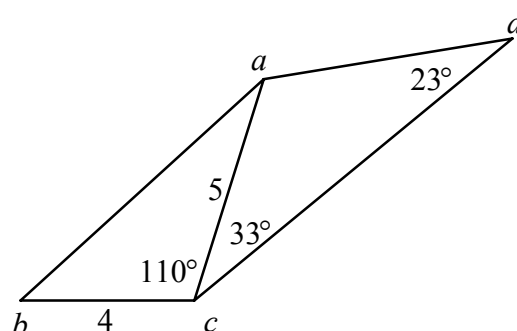

- (ii) Stua, ar fad dó 48 cm, iompraíonn sé uillinn A ag o . Ríomh A , ceart go dtí an chéim is gaire.

- (c) I gceathairshleasán $abcd$, tá $|ac| = 5$ aonad, $|bc| = 4$ aonad, $|\angle bca| = 110^\circ$, $|\angle acd| = 33^\circ$ agus $|\angle cda| = 23^\circ$.

- (i) Ríomh $|ab|$, ceart go dtí dhá ionad de dheachúlacha.
- (ii) Ríomh $|cd|$, ceart go dtí dhá ionad de dheachúlacha.

6. (a) Tá ocht gceist ar pháipéar scrúdaithe.
- (i) Cé mhéad slí éagsúil in ar féidir le hiarrthóir sé cheist a roghnú?
- (ii) Cé mhéad slí éagsúil in ar féidir le hiarrthóir sé cheist a roghnú más gá ceist ar leith a roghnú i gcónaí?
- (b) Glacann 23 fear agus 21 bean páirt i gcruinniú.
I gcás na bhfear, tá 14 díobh pósta agus tá an chuid eile singil.
I gcás na mban, tá 8 díobh pósta agus tá an chuid eile singil.
- (i) Déantar duine a roghnú ar fán. Cad í an dóchúlacht gur bean an duine sin?
- (ii) Déantar duine a roghnú ar fán. Cad í an dóchúlacht gur duine pósta an duine sin?
- (iii) Déantar fear a roghnú ar fán. Cad í an dóchúlacht gur duine pósta an fear sin?
- (iv) Déantar bean a roghnú ar fán. Cad í an dóchúlacht gur duine singil an bhean sin?
- (c) Baintear feidhm as na luibhne 0, 1, 2, 3, 4, 5 chun cóid um cheithre luibhean a chumadh. Níl sé ceadaithe cód a thosú le 0 ná luibhean a athscríobh.
- (i) Scríobh síos an cód ceithre luibhean a bheadh chomh mór agus is féidir.
- (ii) Scríobh síos an cód ceithre luibhean a bheadh chomh beag agus is féidir.
- (iii) Cé mhéad cód ceithre luibhean is féidir a chumadh?
- (iv) Cé mhéad de na cóid ceithre luibhean atá níos mó ná 4000?

7. (a) Ríomh meán na n-uimhreacha a leanas:

1, 0, 1, 5, 2, 3, 9.

- (b) Baineann an tábla minicíochta carnaí a leanas le haoiseanna 70 aoí a bhí i láthair ag bainis:

Aois (i mblianta)	< 20	< 40	< 60	< 90
Líon aíonna	6	23	44	70

- (i) Déan cóip den tábla minicíochta a leanas agus comhlánaigh é:

Aois (i mblianta)	0 – 20	20 – 40	40 – 60	60 – 90
Líon aíonna				

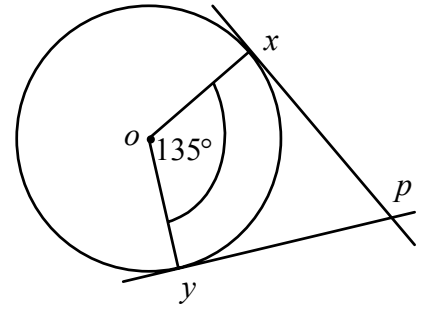
[Nóta: Ciallaíonn 20 – 40 go bhfuil 20 bliain nó níos sine ach níos óige ná 40 i gceist etc.]

- (ii) Ag baint feidhme duit as luachanna meán-eatramh, ríomh meánaois na n-aíonna.
- (iii) Cad é an líon is mó aíonna d'fhéadfadh a bheith níos sine ná 65 bliain d'aois?
- (c) Baineann an tábla minicíochta grúpa, thíos, leis na marcanna a ghnóthaigh 85 mac léinn i dtástáil:
Marcanna	0 – 40	40 – 55	55 – 70	70 – 100
Líon na mac léinn	16	18	27	24
- [Nóta: Ciallaíonn 40 – 55 go bhfuil 40 marc nó níos airde ach níos ísle ná 55 i gceist etc.]
- (i) Cad é an céatadán de mhic léinn a ghnóthaigh 55 marc nó níos airde?
- (ii) Ainmnigh an t-eatramh ina luíonn an t-airmheán.
- (iii) Línigh histegram beacht chun na sonraí a léiriú.

ROINN B

Freagair ceist AMHÁIN as an roinn seo.

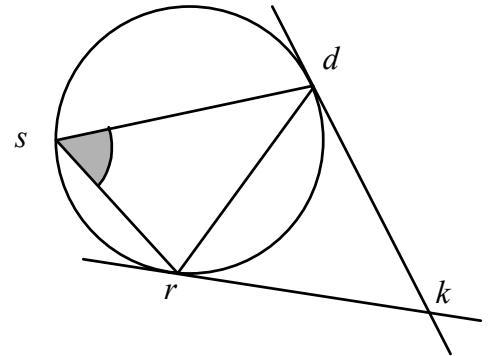
8. (a) Dhá phointe iad x agus y ar an gciorcail ar lár dó o . Tadhlaithe iad px agus py don chiorcail, mar a thaispeántar.

- (i) Scríobh síos $|\angle pxo|$.
 (ii) Má thugtar $|\angle xoy| = 135^\circ$, faigh $|\angle ypx|$.

- (b) Cruthaigh go bhfuil uillinn idir tadhlaí ak agus corda $[ab]$ de chiorcail ar chomhthomhas le uillinn ar bith sa teascán ailtéarnach.

- (c) Tadhlaithe iad na línte kd agus kr do chiorcail ag d agus r , faoi seach, agus pointe is ea s ar an gciorcail, mar a thaispeántar.

- (i) Ainmnigh dhá uillinn sa léaráid atá ar chomhthomhas le $\angle dsr$.
 (ii) Faigh $|\angle rkd|$, má thugtar $|\angle dsr| = 65^\circ$.
 (iii) An bhfuil $|dk| = |rk|$? Bíodh fáth le do fhreagra.

9. (a) Bíodh $\vec{p} = -\vec{i} + 2\vec{j}$ agus $\vec{w} = 3\vec{i} - 4\vec{j}$.

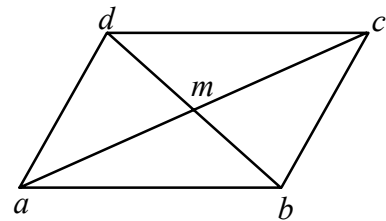
Sloinn, i dtéarmaí $\vec{i}$ agus $\vec{j}$,

- (i) $2\vec{w}$
 (ii) $2\vec{w} - \vec{p}$.

- (b) Comhthreomharán is ea $abcd$. Trasnaíonn na trasnáin a chéile ag an bpointe m .

Sloinn, mar veicteoir singil, gach ceann díobh seo a leanas:

- (i) $\vec{ab} + \vec{bm}$
 (ii) $\vec{ab} + \vec{ad}$
 (iii) $\vec{ac} - \vec{ab}$
 (iv) $\frac{1}{2}\vec{ac} + \frac{1}{2}\vec{db}$.

- (c) Bíodh $\vec{x} = 3\vec{i} + 4\vec{j}$ agus $\vec{y} = 5\vec{i} + 12\vec{j}$.

- (i) Taispeáin $|\vec{x}| + |\vec{y}| > |\vec{x} + \vec{y}|$.
 (ii) Scríobh síos $\vec{x}^\perp$ i dtéarmaí $\vec{i}$ and $\vec{j}$ agus uaidh sin taispeáin

$$|\vec{x}|^2 + |\vec{x}^\perp|^2 = |\vec{x} - \vec{x}^\perp|^2.$$

10. (a) (i) Ríomh gach ceann díobh seo a leanas ceart go dtí trí ionad de dheachúlacha

$$\left(\frac{1}{2}\right)^6, \left(\frac{1}{2}\right)^7, \left(\frac{1}{2}\right)^8, \left(\frac{1}{2}\right)^9.$$

- (ii) Uaidh sin, scríobh síos teor $\left(\frac{1}{2}\right)^n$.

- (b) Is é 3 an chéad téarma de shraith iolraíoch. Is é 12 an dara téarma den tsraith.

- (i) Scríobh síos an comhiolraitheoir.
(ii) Cad é an cúigiú téarma den tsraith?
(iii) Ríomh suim an chéad naoi dtéarma den tsraith.

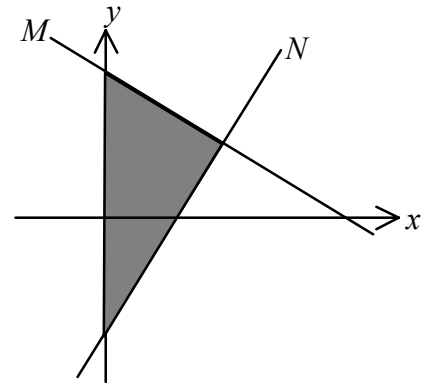
- (c) (i) Déantar €100 a infheistiú ar 10% ús iolraithe sa bhliain.

Taispeáin go mbeidh luach an infheistithe níos lú ná €1000 tar éis 24 bliain agus níos mó ná €1000 tar éis 25 bliain.

- (ii) 2 an tsuim go héigríoch de shraith iolraíoch. Is cothrom iad an comhiolraitheoir agus an chéad téarma den tsraith. Faigh an comhiolraitheoir.

11. (a) Is é $2x + y = 10$ cothromóid na líne M .
Is é $4x - y = 8$ cothromóid na líne N .

Scríobh síos na trí éagothroime a shainmhíneann an réigiún scáthlínithe sa léaráid.

- (b) Déantar long nua a dhearadh. D'fhéadfadh dhá chineál cábán a bheith aice do na paisinéirí — cábáin den chineál A agus cábáin den chineál B.

Is féidir le gach cábán den chineál A glacadh le 6 paisinéir agus is féidir le gach cábán den chineál B glacadh le 3 paisinéir. Ní féidir leis an long ach glacadh le huaslíon de 330 paisinéir.

Tá 50 m^2 de shlí urláir faoi gach cábán den chineál A. Tá 10 m^2 de shlí urláir faoi gach cábán den chineál B. Ní fhéadfaí dul thar 2300 m^2 de shlí urláir faoi na cábáin uile.

- (i) Ag glacadh le x chun an líon de chábáin den chineál A a léiriú agus le y chun an líon de chábáin den chineál B a léiriú, scríobh síos dhá éagothroime in x agus y agus léirigh iad ar ghrafpháipéar.
- (ii) Is é €600 an t-ioncam a fhaightear ar gach cábán den chineál A agus €180 ar gach cábán den chineál B a ligtear ar cíos do na paisinéirí de thoradh gach aistear farraige. Ag glacadh leis go ndéantar na cábáin uile a ligean ar cíos, cé mhéad cábán de gach cineál ba chóir a bheith ag an long chun uasioncam a ghnóthú?
- (iii) Cad é an t-uasioncam is féidir a ghnóthú ar gach aistear farraige trí na cábáin a chur ar cíos?